

TMV036c – Analys och Linjär Algebra C

Satser med bevis 2011

Sammanställt av: David Frisk, 2013

1. Diagonalisering

SATS: En $n \times n$ -matris A är diagonaliserbar om och endast om A har n st linjärt oberoende egenvektorer.

$$A = PDP^{-1}, \text{ eller } P^{-1}AP = D, \text{ där } D \text{ är en diagonalmatris.}$$

$\Leftrightarrow$ kolumnerna i P är linjärt oberoende egenvektorer till A . I så fall är diagonalelementen i D motsvarande egenvärden till A .

BEVIS: Om P är en $n \times n$ matris med kolonner $v_1, \dots, v_n$ och D är en diagonalmatris med diagonalelement $\lambda_1, \dots, \lambda_n$ så:

$$AP = A[v_1 \dots v_n] = [Av_1 \dots Av_n], \text{ medan } (1)$$

$$PD = P \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & & \\ \vdots & & \ddots & \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n \end{bmatrix} = [\lambda_1 v_1 \dots \lambda_n v_n] \quad (2)$$

* Antag att A är diagonaliserbar och $A = PDP^{-1}$, då $AP = PDP^{-1}P = PD$.

Då ger (1) och (2) att

$$[Av_1 \dots Av_n] = [\lambda_1 v_1 \dots \lambda_n v_n] \text{ vilket ger } (3)$$

$$Av_1 = \lambda_1 v_1, \dots, Av_n = \lambda_n v_n \quad (4)$$

Eftersom P är invertierbar måste kolumnerna $v_1, \dots, v_n$ vara linjärt oberoende.

A är diagonaliserbar $\Rightarrow A$ har n st linjärt oberoende egenvektorer.

* Antag att A har n st oberoende egenvektorer $v_1, \dots, v_n$ som

svarar mot egenvärdena $\lambda_1, \dots, \lambda_n$. För $P = [v_1 \dots v_n]$ och $D = \text{diag}(\lambda_1, \dots, \lambda_n)$

får vi enligt (1)-(3) att $AP = PD$. Vidare, eftersom P är invertierbar

(P 's kolonner linj. ober.) är

$$A = PDP^{-1}$$

2. Kedjeregeln

SATS: Låt $z = f(x, y)$, där $x = u(s, t)$ och $y = v(s, t)$.

Antag (1) $u(a, b) = p$ och $v(a, b) = q$

(2) u, v har derivator i (a, b)

(3) f är differentierbar i (p, q)

Då har $z = w(s, t) = f(u(s, t), v(s, t))$ partiella derivator av lika ordning s och t i (a, b)

$$z = f(x, y) = f(u(s, t), v(s, t))$$

$$\frac{dw}{ds} \Big|_{a,b} = \frac{\partial f}{\partial x} (u(a, b), v(a, b)) \cdot \frac{du}{ds} (a, b) + \frac{\partial f}{\partial y} (u(a, b), v(a, b)) \cdot \frac{dv}{ds} (a, b)$$

$$\frac{dw}{dt} \Big|_{a,b} = \frac{\partial f}{\partial x} (u(a, b), v(a, b)) \cdot \frac{du}{dt} (a, b) + \frac{\partial f}{\partial y} (u(a, b), v(a, b)) \cdot \frac{dv}{dt} (a, b)$$

BEVIS: Råcker att bevisa $\frac{dw}{dt} \Big|_{t=a} = f_1(p, q) \cdot \frac{du}{dt} + f_2(p, q) \cdot \frac{dv}{dt} \Big|_{t=a}$

$$\frac{dw}{dt} \Big|_{t=a} = \lim_{\sigma \rightarrow 0} \frac{w(a+\sigma) - w(a)}{\sigma}, \quad \frac{w(a+\sigma) - w(a)}{\sigma} = \frac{f(u(\sigma+a), v(\sigma+a)) - f(u(a), v(a))}{\sigma} =$$

$$\left(\begin{array}{l} f \text{ är differentierbar i } (p, q). \\ f(x, y) = f(p, q) + f_1(p, q)(x-p) + f_2(p, q)(y-q) + \sqrt{(x-p)^2 + (y-q)^2} \cdot \rho(h, k) \\ \text{där } \rho(h, k) \xrightarrow{(h, k) \rightarrow (0,0)} 0. \end{array} \right) \text{ Låt } x = u(\sigma+a) \quad y = v(\sigma+a) \text{ och betecknar} \\ h = x - p = u(\sigma+a) - u(a), \quad k = y - q = v(\sigma+a) - v(a)$$

$$= \frac{f_1(p, q)h + f_2(p, q)k + \sqrt{h^2 + k^2} \rho(h, k)}{\sigma}$$

$$= f_1(p, q) \frac{h}{\sigma} + f_2(p, q) \frac{k}{\sigma} + \sqrt{\left(\frac{h}{\sigma}\right)^2 + \left(\frac{k}{\sigma}\right)^2} \cdot \rho(h, k). \quad \text{När } \sigma \rightarrow 0:$$

$$\frac{h}{\sigma} = \frac{u(\sigma+a) - u(a)}{\sigma} \rightarrow u'(a)$$

$$\frac{k}{\sigma} = \frac{v(\sigma+a) - v(a)}{\sigma} \rightarrow v'(a)$$

Eftersom $h = u(\sigma+a) - u(a) \rightarrow 0$ då $\sigma \rightarrow 0$ (ty u är kontinuerlig i a)

$k = v(\sigma+a) - v(a) \rightarrow 0$ då $\sigma \rightarrow 0$ har vi att

$\rho(h, k) \rightarrow 0$ då $\sigma \rightarrow 0$, Därför:

$$\frac{w(\sigma+a) - w(a)}{\sigma} \xrightarrow{\sigma \rightarrow 0} f_1(p, q) \cdot u'(a) + f_2(p, q) \cdot v'(a) \quad \square$$

3. Pythagoras sats i $\mathbb{R}^n$

SATS: Två vektorer u och v i $\mathbb{R}^n$ är ortogonala mot varandra om

$$\|u+v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2$$

BEVIS: $\|u+v\|^2 = (u+v) \cdot (u+v) = u \cdot u + 2 \cdot u \cdot v + v \cdot v = \|u\|^2 + \|v\|^2 + 2u \cdot v$.

Om u, v är ortogonala är $2u \cdot v = 0$, och vi får att

$$\|u+v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2 \quad \square$$

4. Ortogonal mängd

SATS: Om $S = \{u_1, \dots, u_p\}$ är en ortogonalmängd i $\mathbb{R}^n$ så är S en linjärt oberoende mängd vektorer. S är då en bas för underrummet i $\mathbb{R}^n$ som spänns upp av S .

BEVIS: $S = \{u_1, \dots, u_p\}$ - ortogonal mängd, dvs $u_i \cdot u_j = 0$ när $i \neq j$.

Betrakta $c_1 u_1 + \dots + c_p u_p = 0 \quad (1)$

Skall visa att $c_1 = c_2 = \dots = c_p = 0$

Multiplitera (1) skalärt med u_1 :

$$c_1 \underbrace{u_1 \cdot u_1}_0 + \dots + \underbrace{c_p u_p \cdot u_1}_0 = 0, \text{ eftersom } u_1 \cdot u_1 \neq 0 \text{ måste } c_1 = 0.$$

Multiplitera (1) skalärt med u_2 :

$$c_1 \underbrace{u_1 \cdot u_2}_0 + c_2 \underbrace{u_2 \cdot u_2}_0 + \dots + \underbrace{c_p u_p \cdot u_2}_0 = 0, \text{ eftersom } u_2 \cdot u_2 \neq 0 \text{ måste } c_2 = 0$$

På samma sätt visas att $c_3, c_4, \dots, c_p = 0$.

Vi har $c_1 = c_2 = \dots = c_p = 0$, därför måste

$u_1, \dots, u_p$ vara linjärt oberoende.

